

جائتن كحاکيمن شرعية ملیسیا

KETUA PENGARAH/KETUA HAKIM SYARIE
Jabatan Kehakiman Syariah Malaysia
Department Of Syariah Judiciary Malaysia
Aras 7, Blok C, Kompleks Islam Putrajaya
No. 20, Jalan Tunku Abdul Rahman, Presint 3
62100 PUTRAJAYA
MALAYSIA

PERBICARAAN

Tel : 603-8870 9300
Faks : 603-8870 9316
Portal Rasmi : www.jksm.gov.my
E-mel : naim1@esyariah.gov.my

Ruj. Kami : JKSM.600-1/2/4 JLD 5 (47)
Takwim : 25 Rabi'ul Akhir 1441H
Tarikh : 23 Disember 2019

Y.A.A. Ketua-Ketua Hakim Syarie,
Mahkamah-mahkamah Syariah Negeri-negeri

ARAHAN AMALAN NO. 6 TAHUN 2019

Amalan Pengesahan Talaq Di Luar Dan Tanpa Kebenaran Mahkamah Serta Penjelasan Keengganan Bersumpah (*Nukul*)

Saya ingin menarik perhatian Y.A.A. kepada keputusan Mesyuarat Jawatankuasa Induk Arahan Amalan Mahkamah Syariah Seluruh Malaysia pada 2 hingga 3 Rabiul' Awwal 1441H bersamaan 30 hingga 31 Oktober 2019 di Jabatan Kehakiman Syariah Negeri Terengganu telah bersetuju dan mengesahkan untuk menerima pakai Arahan Amalan berhubung dengan Amalan Pengesahan Talaq Di Luar Dan Tanpa Kebenaran Mahkamah Serta Penjelasan Keengganan Bersumpah (*nukul*) seperti di lampiran.

2. Arahan Amalan ini hendaklah dibaca bersama dengan Arahan Amalan No. 2 Tahun 2006: Amalan Sumpah Mahkamah Syariah.
3. Arahan Amalan No. 10 Tahun 2007: Amalan Pengesahan Talaq Di Luar Dan Tanpa Kebenaran Mahkamah adalah dibatalkan.

Arahan Amalan ini berkuat kuasa serta merta.

(DATO' DR. MOHD NA'IM BIN MOKHTAR)

Ketua Pengarah/Ketua Hakim Syarie
Jabatan Kehakiman Syariah Malaysia
PUTRAJAYA

**AMALAN PENGESAHAN TALAQ
DI LUAR DAN TANPA KEBENARAN MAHKAMAH SERTA PENJELASAN
KEENGGANAN BERSUMPAH (*NUKUL*)**

Ketua Hakim Syarie menetapkan Amalan Pengesahan Talaq Di Luar dan Tanpa Kebenaran Mahkamah seperti yang berikut:

1. Dalam arahan amalan ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

“*al-yamin al-mardudah*” ertinya sebagaimana tafsiran yang dibuat pada Arahan Amalan No. 2 Tahun 2006;

“*nukul*” ertinya enggan bersumpah setelah diarahkan oleh Hakim;

“*nukul hakiki*” ertinya keenggan mudda’a alaih untuk bersumpah apabila diarah oleh Hakim dan keenggan tersebut dibuat secara lisan seperti dijawab “ Saya tidak mahu bersumpah”;

“*nukul hukmi*” ertinya keenggan mudda’a alaih untuk bersumpah apabila diarah oleh Hakim dan keenggan tersebut dibuat bukan secara lisan seperti berdiam diri ketika diarah bersumpah atau enggan hadir ke mahkamah;

“saksi” tidak termasuk pihak-pihak;

“sumpah” ertinya sebagaimana tafsiran yang dibuat pada Arahan Amalan No. 2 Tahun 2006;

“*yamin al-istizhar*” ertinya sebagaimana tafsiran yang dibuat pada Arahan Amalan No. 2 Tahun 2006;

“*yamin al-nafi*” ertinya sebagaimana tafsiran yang dibuat pada Arahan Amalan No. 2 Tahun 2006.

2. Tertakluk kepada Hukum Syarak, mahkamah dalam mendengar dan memutuskan pengesahan talaq di luar dan tanpa kebenaran mahkamah hendaklah berpuas hati bahawa talaq itu telah memenuhi rukun-rukun talaq.

3. Mahkamah sebelum mengesahkan lafaz talaq, hendaklah terlebih dahulu menjalankan penyiasatan dan menentukannya melalui keterangan suami dan isteri yang telah memenuhi syarat-syarat talaq menurut Hukum Syarak seperti yang berikut—

(1) suami—

- (a) seorang suami yang sah kepada isteri yang diceraikan;
- (b) seorang yang baligh menurut Hukum Syarak;
- (c) seorang yang berakal; dan
- (d) melafazkan talaq dengan kerelaannya tanpa paksaan.

(2) isteri—

- (a) seorang isteri yang sah bagi suami tersebut atau masih di dalam *iddah raj'i*; atau
- (b) jika lebih daripada seorang isteri, hendaklah ditentukan isteri mana yang diceraikan itu.

4. Mahkamah dalam menentukan kesahan lafaz talaq itu, hendaklah memastikan kedua-dua pihak kepada perkahwinan hadir di hadapan mahkamah dan mahkamah hendaklah;

(1) memastikan penyampaian saman kepada suami atau isteri tertakluk kepada Akta/Enakmen/Ordinan Tatacara Mal Mahkamah Syariah; dan

(2) jika pihak yang disaman ialah suami, sesalinan Borang 1 Notis Amaran *Nukul* hendaklah disertakan bagi maksud penyampaian kepadanya.

5. Kehadiran suami di hadapan mahkamah—

(1) Mahkamah hendaklah memeriksa dan menyiasat sama ada suami mengaku atau menafikan dakwaan isterinya.

(2) Jika suami mengaku terhadap dakwaan isterinya dan mahkamah berpuashati dengan pengakuan tersebut, maka mahkamah hendaklah mensabitkan talaq itu; atau

(3) jika suami menafikan dakwaan itu—

(a) mahkamah hendaklah memerintahkan isteri mengemukakan dua (2) orang saksi lelaki bagi memberikan keterangan mengenai lafaz talaq; atau

(b) jika isteri tidak mengemukakan keterangan seperti di subperenggan (a) di atas, mahkamah hendaklah memberitahu isteri haknya untuk meminta daripada mahkamah untuk memerintahkan suami bersumpah *yamin al-nafi*.

(c) Sekiranya isteri enggan untuk meminta mahkamah memerintah suaminya bersumpah *yamin al-nafi*, mahkamah hendaklah menolak dakwaan pihak isteri.

(4) Tertakluk kepada subperenggan 5(3)(b)—

(a) jika suami melakukan *yamin al-nafi*, mahkamah hendaklah menolak dakwaan isteri; atau

(b) jika suami enggan secara lisan untuk melakukan *yamin al-nafi*, mahkamah hendaklah—

- (i) menghukumkan suami sebagai *nukul hakiki*; dan
 - (ii) menawarkan kepada isteri untuk bersumpah *al-yamin al-mardudah*.
- (c) jika suami enggan melakukan *yamin al-nafi* dengan berdiam diri, mahkamah hendaklah—
- (i) menghukumkan suami sebagai *nukul hukmi*; dan
 - (ii) menawarkan kepada isteri untuk bersumpah *al-yamin al-mardudah*.
- (5) Tertakluk kepada subperenggan 5(4)(b)(ii) dan (c)(ii)—
- (a) jika isteri bersumpah *al-yamin al-mardudah*, mahkamah hendaklah mensabitkan dakwaannya; atau
 - (b) jika isteri enggan bersumpah *al-yamin al-mardudah*, mahkamah hendaklah menolak dakwaannya.
6. Ketidak hadiran atau keingkar hadir suami di hadapan mahkamah—
- (1) Jika suami ingkar hadir setelah menerima saman dan notis amaran *nukul* sepertimana perenggan 4, mahkamah hendaklah—
- (a) dalam hal keadaan isteri mempunyai dua (2) orang saksi lelaki atau lebih, mahkamah boleh mensabitkan dakwaan isteri selepas mendengar dan berpuashati dengan keterangan saksi-saksi dan *yamin al-istizhar* isteri; atau

(b) dalam hal keadaan isteri tidak mempunyai dua (2) orang saksi lelaki atau lebih, mahkamah hendaklah memberitahu isteri akan haknya yang boleh meminta mahkamah mengarahkan suami bersumpah *yamin al-nafi*—

(i) jika isteri meminta mahkamah mengarahkan suami bersumpah *yamin al-nafi*, mahkamah hendaklah mensabitkan suami itu sebagai *nukul hukmi* atas ketidakhadiran suami setelah Borang 1 Notis Amaran *Nukul* telah disampaikan kepadanya. Kemudian daripada itu, mahkamah hendaklah mengarahkan kepada isteri bersumpah *al-yamin al-mardudah*; atau

(ii) dalam hal keadaan isteri tidak mahu meminta mahkamah mengarahkan suami bersumpah *yamin al-nafi*, mahkamah hendaklah menolak dakwaan isteri.

(2) Tertakluk kepada subperenggan 6(1)(b)(i)—

(a) jika isteri bersumpah *al-yamin al-mardudah*, mahkamah hendaklah mensabitkan dakwaannya; atau

(b) jika isteri enggan bersumpah *al-yamin al-mardudah*, mahkamah hendaklah menolak dakwaannya.

7. Keadaan tempat di mana beradanya suami telah tidak diketahui.

(1) Tertakluk kepada perenggan 4 setelah mahkamah berpuashati bahawa suami tidak diketahui berada di mana, mahkamah hendaklah—

(a) dalam hal keadaan isteri mempunyai dua (2) orang saksi lelaki atau lebih, mahkamah boleh mensabitkan dakwaan isteri selepas mendengar dan berpuashati dengan keterangan saksi-saksi dan sumpah *yamin al-istizhar* isteri; atau

(b) dalam hal keadaan isteri tidak mempunyai dua (2) orang saksi lelaki, dakwaan isteri adalah ditolak.

8. Mahkamah hendaklah memastikan setiap sumpah atau keengganan bersumpah pihak-pihak di dalam arahan amalan ini adalah secara sukarela dan suci hati.

9. Mahkamah hendaklah mengendalikan amalan sumpah berpandukan kepada Arahan Amalan No. 2 Tahun 2006: Amalan Sumpah Mahkamah Syariah.

Borang 1

Arahan Amalan No. 6 Tahun 2019

(Subperenggan 4(2))

DALAM MAHKAMAH.....
DALAM NEGERI.....
DALAM KES PENGESAHAN CERAI LUAR MAHKAMAH
NO. KES (Mal) :.....

Plaintif (Nama)

No. Kp.....

lawan

Defendan (nama)

No. Kp.....

NOTIS AMARAN KEENGGANAN BERSUMPAH (NUKUL)

Kepada:

AMBIL PERHATIAN bahawa satu tuntutan/permohonan di bawah
Akta/Enakmen/Ordinan Undang-Undang Keluarga Islam berkenaan pengesahan cerai di
luar Mahkamah telah difailkan terhadap kamu di Mahkamah
..... oleh Plaintiff/Pemohon (nama)
..... no. kad pengenalan/pasport,

AMBIL PERHATIAN bahawa kamu Defenden/Responden (nama)
diperintahkan hadir pada tarikh jam pagi/petang di
Mahkamah untuk menjawab dakwaan
Plaintif/Pemohon.

DAN AMBIL PERHATIAN SELANJUTNYA, bahawa jika kamu gagal hadir tanpa sebab yang munasabah di sisi Hukum Syarak, maka Mahkamah boleh mensabitkan kamu sebagai pihak yang enggan bersumpah (*nuku*).

MAHKAMAH SETELAH ITU, boleh membenarkan Plaintiff/Pemohon melafazkan *al-yamin al-mardudah* bagi mensabitkan dakwaannya terhadap kamu dan membuat apa-apa perintah/penghakiman tanpa kehadiran kamu.

Bertarikh pada haribulan20.....

(Meterai)

Hakim